

Naročnina znaš.

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — N naročbe brez dopolnane naročnine ne upravlja ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiš se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GOJINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nastopila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

~~~~~ Poštno-branilnični račun št. 841.652. ~~~~~ TELEFON štov. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč!

Ischaja vsaki dan
udi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 m^{re} (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Tr-tu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široko 73 mm, visoke 2 1/4 mm); za trgovinske in obrtne oglašje po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov po 50 stot. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšertni oddelek uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinost“.

Nekoliko pripomb k dogodkom v deželnem zboru kranjskem.

Prišlo je in preslo. Prišlo je iznenada to zasedanje deželnega zbora kranjskega, kakor da je doli z neba padlo. In ni prišlo vsled kake mjerne notranje potrebe v deželnem zboru, niti ne vsled kakega vnanjega nenadnega dogodka v deželi. In resnica je, da so izjavljali na desni in na levi, da so presenečeni, iznenadjeni. Soglasna sodba se je takoj glasila tako, da to zasedanje ni bilo sklicano radi kake potrebe kranjske zbornice, oziroma provincije, ampak radi dogodkov in državni zbornici na Dunaju. Kranjski deželni zbor se je moral sestati zato, da je bil s tem ustvarjen most, preko katerega je baron Gautsch mogel poslati državne poslance na veliko počitnice, a sebe iz — za-
...
Ali, kakor je prišlo, tako je preslo: hitro, bitkoma! Kakor z neba doli je vrgel baron Gautsch to zasedanje, in z isto naglico so je odnesli viharji obstrukcije.
V sredo zvečer je za naznanil deželni glavar, da zaključuje sejo, ne da bi bil kaj rekel, kdaj bo prihodnja. Ni dvoma, da je ta molk — govoril v sporazumljenju z vlado, a vsakdo je tega molka govor umel tako, da prihodnje seje — ne bo več in da je zasedanje odloženo. „Slovenec“ pa trdi celo, da bo skoro sledilo razpuščenje dež. zbora. Mi ne smejemo prav, kaj prav za prav pričakuje vlada od novih volitev na podlagi starega volilnega reda. Po razpoloženju, ki so je ustvarili viharji in razburljivi dogodki zadnjih dni, ni pričakovati — mi vsaj sodimo tako — bitstvenih sprememb v sestavi deželnega zbora. Po tem takem ni pričakovati, da bo novi deželni zbor bolje razpoložen za vsprejetje volilne reforme, ako ne pride do — kompromisa med slovenskimi strankama.
Ali — čemu bi si razbijali glavo radi tega, kar utegne priti. Držimo se raje konkretnih dogodkov. Ti pa so prinesli dragocelega pouka obema strankama. Slovenska ljudska stranka je dobila pouk, da tudi drugi znajo, kar je ona sama vršila toliko časa in s toliko bravuro, da je torej parlamentarno nasilje dvorezen meč, ki se jutri utegne obrniti proti njemu, ki je rabi danes. Seveda upravičujejo stranko nje glasila, češ: naši so tirali obstrukcijo in so ovirali delovanje deželnega zbora v skrajni sili, v silobranu nasproti slovensko-liberalno-nemški zvezi in so vršili le svojo dolžnost, ako so z obstrukcijo preprečili škodo, ki jo je povzročala interesom ljudstva liberalno-slovensko-nemška zveza.
Tu se takoj usiljuje vprašanje, da-li tako dolgo stagniranje zakonodajnega delovanja v deželi s tolikimi potrebami ne seče že samo na sebi globokih ran siromašnemu prebivalstvu dežele?!

Gotovo. Ali tu prihaja vmes še neki drugi moment neizmerne važnosti, ki bi ga „Slovenska ljudska stranka“ — kakor stranka, ki je v zadnje čase kaj krepko naglašala svoje narodno stališče — nikakor ne smela prezirati in zanemarjati. Ta moment je, da je **deželni zbor kranjski edini parlamentarni reprezentant vseskupnosti naroda slovenskega!** No, o tem pozneje. „Slovenska ljudska stranka“ je dobila sedaj pouk, kako resnično je, da slabi izgledi pokvarjajo dobre običaje. In humor in satira, ki ju razvija sedaj glavno glasilo „Slovenske ljudske stranke“, ko stavlja liberalno obstrukcijo v nelepo luč, se nam zdita jako diplacirana in nam vzbujata misel na človeka, ki mu silijo solze na oko, a se pri tem sili na — smeh.
Ali tudi narodno-napredni, oziroma liberalni stranki (ali kakor jo že hočemo imenovati) so, dali ti senzacionalni dogodki grenak ali v polni meri zasluženi pouk. Sedaj imajo naprednjaki plačilo za to, da so verovali v lojalnost kranjskih nemških fevdalcev. Koliko grenkih je morala pogoltati narodno-napredna stranka radi svojih odnošajev do nemških veleposestnikov. V zahvalo so jo ti poslednji nesramno izdali o prvi priliki, ko jim je tako kazal njihov grdi strankarski egoizem. Ali je narodno-napredna stranka tudi danes še tega uverjenja, da je v zvezi s temi srednjeveškimi ostanki možno braniti — liberalne ideje in povspevati princip tiste enakosti, ki je glavni pogoj za resnično svobodo? Ako je narodno-napredna stranka sploh zmožna za spoznavanje storjenih pogrškov, naj le stavi sedaj roko na prsa in naj si odgovori na vprašanje, da-li ni storila usodno pogrško, ko je s kranjskimi veleposestniki ostajala v znanih odnošajih in s tem vzbujala pri mnogih vsaj videz, kakor da se je začela oddaljevati od tiste velike predčrtane ceste, ki vodi do uresničenja končnih narodnih ciljev?! Izkušnja, ki jo je doživela narodno-napredna stranka z nemškimi veleposestniki, daja pouk, da je vendar le bolje tudi zanjo, ako ona sama trpi kako škodo, nego pa da trpi nje ideal, nje temeljni princip, ki je v našem slučaju narodni princip!!

če ne že v bližnjih tednih, pa gotovo v bližnjih mesecih; da-si se opira doslej na polno zaupanje krone. Žnjim bi pala seveda tudi njegova volilna reforma, ne pa volilna reforma sploh, kajti delavnim slojem se bo moralo dovoliti na vsaki način izdatno zastopstvo v državnem zboru. S kabineto Gautschevim in s predlogo volilne reforme padajo pa v vodo brzkonc tudi vsi oni nam všečni projekti, ki so v zvezi z uresničenjem volilne reforme, oziroma ki bi imeli tej slediti. Bojimo se, da češka stvar izide s težkimi izgubami iz te afere ter da najde v bodočnosti stvarno in formalno težavnejšo pozicijo.
Vlada sama še ni izgubila vse nade. Minister za notranje stvari grof Bylandt-Reidt bo skušal sedaj na Dunaju gladiti in izbirati razne kompromisne poti in tudi ministerski predsednik baron Gautsch bo delal isto iz Karlovih varj ven. V tem pogledu ni smeti pozabiti da je baron Gautsch težko bolan mož, ki se le z občudovanja vredno železno voljo drži po koncu ter zadošča svoji prevzeti dolžnosti. Kolikor ga poznamo, radi verujemo, da mu sedaj razvneti boj osebno ne dela nikakega veselja. Ako naj z veseljem branimo kako izgubljeno postojanko, vj to treba res biti entuzijazmiran za dotično idejo — baron Gautsch pa se bori za politično akcijo, ki ni prišla ne iz njegove glave, a še manje iz njegovega srca. On je le izvrševalec poskusa. To nam tolmači in opravičuje marsikaj.“

Deželni zbor kranjski odložen!

O viharjih dogodkih v deželnem zboru kranjskem, oziroma o njihovi pomembnosti govorimo na uvodnem mestu.
Tu naj beležimo še nekoliko podatkov. Iz ljubljanskih listov posnemljemo, da so se sicer v sredo popoldne zapričela kompromisna pogajanja, ki pa niso — kakor kažejo dogodki — prinesla zaželjenega uspeha.
Naravno je, da sta obe slovenski stranki podali izjave, s katerimi označati svoje stališče nasproti položaju, kakor so ga ustvarili dogodki, ki so doveli do odloženja deželnega zbora.
O seji kluba „Slovenske ljudske stranke“ poroča „Slovenec“, da je načelnik kluba, dr. Šusteršič, povdarjal, da so poslanci te stranke storili svojo dolžnost, da pribore ljudstvu volilno pravico za deželni zbor, v kolikor je v dosedanjih razmerah dosegljivo“. Odgovornost za to, da se volilna pravica ni sklenila, da zadevuje — tako je povdaril g. načelnik — le liberalno slovensko stranko.

Narodno-napredna stranka pa je storila ta-le sklep:

Narodno-napredna stranka je pripravljena stopiti v kompromisne razgovore, pri čemer takoj naglašava, da akceptuje volilni druga nešteta zla med kapiteljem in Gričani. Po tej pogodbi je bilo določeno prvič: potok Cirkvenik se ima za vedno smatrati kakor mejo med eno in drugo jurisdikcijo, in sicer, da kapitelju pripade vztočna stran, namreč levi breg, Gričanom pa zapadna, ali desni breg. Vsaka stran je dolžna svoj breg utrditi in zavarovati proti povodnji. Začenši od vrta Prodikača (današnje sirotišče v laški ulici) pa vse do mlina pod „popovskim turnom“ ne sme ne ena ne druga jurisdikcija na svojem bregu zidati mlinov in poslopij, le že obstoječi mlin Cisterciotov ostane kakor je bil. Od mlina izpod „popovskega turna“ pa vse do mlina Čuporovih sinov (danes mlin pri novo-meškem pokopališču sv. Tomaža) sme sam kapitelj zidati mline, počenski od mlina Čuporovih sinov vse do vasi Gračan. V drugič: kapitelj zagrebški si pridržuje v griški občini oni kos zemljišča, ki mn ga je poklonil kralj Bela IV, in sicer prostor od „popovskega turna“ z iztočne in južne strani. Tretjič: kapitelj zagrebški opušča svoje zahve in kapiteljske si bodi mitnice in sejmarine od griških podanikov, živčih v mestnih vaseh: Dečićih, Gračanih, Kraljevcu, Kobilju, Sviblju, Novi vesi pri Savi, Pobrežju, Cernomeru, Hrašcu in Petrovini pri Savi; z druge strani ne bodo Gričani pobirali od kapiteljskih podanikov ne sejmovine, ne družih davkov.

razred splošne kurije. Edina pot pa, ki v kompromisnih razgovorih dovede do uspeha, je, da se takoj odgodi sedanje zasedanje, da deželna vlada sama vodi kompromisne razprave, da pokliče k tem razpravam vsaj dva delegata vsake stranke, in da nato, ako se kompromis na podlagi predložkih zakonskih načrtov doseže, o prvi priliki zopet ad hoc skliče deželni zbor.
O obeh teh dveh enuncijacijah bomo govorili na uvodnem mestu.

Kriza na Ogrskem.

Sporazumljenje je baje zagotovljeno!
Z Dunaja in Budimpešte prihajajo velovажne vesti, na katere pa so nas že nekako pripravljali večerajšnji glasovi. Fran Košut in grof Julij Andrassy sta res pozvana pred cesarja in se že nahajata na Dunaju in sta bila menda tudi že vsprejeta od vladarja. Sklep, da stoji vladar zopet v osebno dotiko s tema dvema voditeljema ogrske koalicije, je bil očevidno storjen v avdijenciji ministerskega predsednika barona Fejervaryja minolega četrtka. Ni dvoma, da s hipom, ko sta bila Košut in Andrassy pozvana pred vladarja, je ogrska kriza stopila v nov znamenit stadij, ki bo izpolnjen z novim zelo resnim poskusom za razrešenje krize.
Toliko vesti z Dunaja, kolikor one iz Budimpešte se glase tako, kakor da je to pot vspeh gotov in je baje že zagotovljena sestava nove vlade iz vrst koalicije. Navaja se celo že imena nekaterih novih ministrov. Kakor predsednik ministerstva se imenuje sedanji predsednik upravnega sodišča in bivši minister, oziroma ministerski predsednik Weckerle.

Dogodki na Ruskem.

Volitev za državno dumo.
V Petrogradu so na volitvah za državno dumo zmagali konstitucionalni demokratje. Ako ne bodo volitve kasirane, tedaj bo Petrograd imel šest konstitucionalno-demokratskih poslancev.
Tudi v Kijevu so bili izvoljeni kandidati konstitucionalno-demokratske stranke. Po mestih prodirajo večinoma kandidatje konstitucionalno-demokratske stranke po vaseh pa stranka konservativcev.
Ministerski odbor.
Kakor poročajo iz Petrograda je sklenil ministerski svet, da je potrebno, da se do uresničenja reform v državni upravi obdrži institucija ministerskega odbora v stari obliki.

Drobne politične vesti.

Albanci v Črnogori. Kakor poročajo iz Črnogore, se med mohamedanskimi Albanci v Črnogori v zadnjem času opazuje živo gibanje radi vojaške službe. Ti Albanci, ki žive v večem številu okolo Podgorice in

Slednjič dovoljuje kapitelj, da ee liša umorjenega meščana Sebastijana, ki je stala na kapiteljskih tleh, nima porušiti, ampak da ostane, kjer je postavljena.
Tako se je glasila griško-kapiteljska pogodba.

Dan poprej je razglasil sodnik Živan Gričanom vsebino pogodbe in meščanstvo je bilo zadovoljno, samo da bo mir za naprej. Istotako je storil sodnik Ladislav na kapitelju, in tudi tam je govorilo meščanstvo: dobro je, samo da bo enkrat mir! Vse je bilo torej zadovoljno, le škof in kanoniki so bili ozlovoljeni. Peklo jih je, ker so morali plačati veliko odškodnino Gričanom. Nekateri kanoniki, ki so bili doslej prijazni Gričanom, kakor Lancelot, Nikola Magjar, Ivan od Moravca, so sedaj hudo obsovali mesto Grič ter so zaželeli, da bi doživi priliko za maščevanje. Škof je obolel od jeze in žalosti radi tolike izgube. Začel je zopet besneti in le navzočnost kraljevega upravitelja ga je državala, da ni storil novega nasilstva. Grga Prišlin in kapiteljski sodnik Laeko, videča, kako so jim gospodarji skrajno ogorčeni, sta se smejala na ves glas, ko sta čula, da je pogodba med Gričem in kapiteljem sklenjena za vse čase.

(Pride se.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoce. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.
Prevel M. C. Š.

Naslednjega dne so prišli, kakor je bilo določeno, kanoniki in Gričani na sestanek v kraljevski dvor na Griču. Upravitelj Nikola Kanizaj, ban Laeko Lučanac in podban Toma, ki je dobro poznal razmere med eno in drugo stranko, so predsedovali posvetovanju, iz katerega naj bi nastal mir med sovražnimi si sosedsi. Izložili so na mizo stare svoboščine in pravice in se obstoječe pritožbe. Tožilo se je, prigovarjalo, pravdalo brez klanca in kraja. Troje so bile glavne točke, skolo katerih se je motala razprava in pogajanje. Ena teh točk je bil preprij radi meje med občno griško in kapiteljem; druga sodba mlinov na potoku Cirkveniku, tretja točni preprij radi mitnice in sejmarine, s katero je ena stranka obremenjala drugo. Sprva

O položaju v Avstriji.

priobčuje praška „Politik“ nastopno sliko, došlo jej brzojavnim potom z Dunaja:
Teškoče, ki se vrhovatijo proti državnozborni volilni reformi, so neizmerno večje, nego se dozdeva na zunaj. Naskok je daleko silnej, nego se je to pokazalo na razpravah v parlamentu. To je bil le medel odsev tega, kar se je godilo za kulisami. Bati se je, da se vsa kampanja slabo zvrši in da dožive hud fiaško tisti češki poslanci, ki so se brez potrebe preveč eksponirali za vladno volilno predlogo. Gautschev kabinet pade najbrže,

ni hotela — kakor je to že navadno v takih stvareh — nobena stranka odjenjati. Vsaka je navajala za-se stare svoboščine, privilegije, pradavni običaji, ali od nekdanj trajajoče stanje. Zdelo se je, da se ves poskus za pomirjenje izjalovi. Ali Nikola Kanizaj, moder in okreten sodnik, je dobro vedel, kaj hoče in kako hoče. Sedaj je tolažil zavrelo strast, sedaj prigovarjal kakemu privilegiju, navadi, ali obstoječemu stanju, sedaj zopet prosil, zaklinjal, opominjal na kraljevsko željo, svetoval in celo grozil na svoj način. To je pomagalo. Vsako srce je deval na svoj ogenj in je mehčal. Po polnih petih dneh razpravljanja se mu je posrečilo napraviti nekako pogodbo med Gričani in Kapiteljci v zagotovilo premirja in pomirjenja.
Na sam dan sv. Mihaela arhangelja je svečanim načinom proglasil to pogodbo v veliki dvorani kraljevskega dvora. Zbrali so se vsi členi kapitelja, prišel je tudi Živan Benkovič, mestni sodnik se svojimi svetovalci in zapriseženci. Okolo upravitelja so stali ban Lučanac, podban Toma, potem škof Ivan, opat cistercijskega samostana in več domačih velikašev, došlih, da bi kumovali srečno določeni pogodbi.
Podban Toma je prečital vsebino pogodbe, vsled katere so imele nehati večletne krivice, žaljenja škode, ubojstva, plenjenja in

Ulcinj-Bara, so bili doslej svobodni od vojaške službe. Toda nedavno temu so bile tudi njim izročene puške, kakor pravoslavim. Proti temu pa Albanci protestirajo sklicujo se na svoje zadobljene pravice. Ni še znano, kako da Črnogorska vlada reši to preporno vprašanje.

Ustaja Zulov v južni Afriki. V Natalu se je pričela ustaja Zulov. Angleška vlada je poslala proti njim oddelke svojih čet.

Narodni koncil francoskih škofov se bo vršil po parlamentarnih volitvah, to je 22. ali 23. maja. Na tem cerkvenem zboru se bodo škofje posvetovali o novem zakonu glede ločitve cerkve od države.

Volitve na Grškem. Jutri se bodo vršile volitve v grško zbornico. Vsega skupaj kandidira za zbornico 490 kandidatov in sicer 200 prištevcev Theotokisa, 150 Rallisa in 13 Zaimisa.

Po novem zakonu bo zbornica štela 177 poslancev. Predvidjati je, da sedanja vlada dobi večino.

Domače vesti.

Odlikovanje. Cesar je podelil policijskemu svetovalcu tržaškega policijskega ravnateljstva Karolu Frennerju naslov in značaj višega policijskega svetovalca.

Ne skrunite svoje krvi! Prijeli smo: Večkrat že sem hotel napisati nekoliko besed na naslov izvestnih okoličanov, ki pa postajajo — hvale Bogu — bolj in bolj izjeme. To so nezavedneži, ki žalijo svoje lastne brate z naslovi, ki niso umestni in še manje potrebni med brati. Žal le, da se vsihih tudi ljudje, ki hočejo veljati za inteligentne, spozabljajo in se ne stranjujejo takih žaljivk. Če so drugaga političnega mišjenja, nego mi — svobodno jim bodi to! Ali radi tega nimajo še pravice, da nas žalijo, kar ne le ni lepo in ne kaže o resničnomici, ampak more tudi izzvati reakcijo, ki bi bila kaj neprijetna ravno za njih same. Pomisljite naj, da tudi drugi ljudje nimajo polzeve krvi v svojih žilah, ampak toplo človeško kri.

Kako nevarno je tako izzivanje in žaljenje, to so izkusili na dan volitev v naši okoličnici za mestni svet. Toliko da se ni dogodila velika nesreča za žalilce in žaljenca.

Stvar je bila taka-le: V drugem okraju je neka gostilna, v kateri se zbirajo po veliki večini naši ljudje. Ti ljudje pa niso še toliko probujeni, da bi se priznavali za Slovence. Ko je predminilo nedeljo po volitvi slo mmo omenjene gostilne kakih 50—60 mestnih Slovencev, je nekdo zavpil: Evviva i „čikarji“ (S to besedo se hoče zaliti vse zavedne narodnjake, a v prvi vrsti one, ki niso pravi Tržičani). Kakor strela so mestni naši ljudje naskočili petnajstoroč onih nezavednežev in bati se je bilo najhujega. „Prodane duše“, „čikarja“, „prodano meso“ in sličnih vsiklikov je kar deževalo na račun izzivalcev.

Da ni bilo med mestnimi Slovenci nekaj zelo mirnih in ob enem vplivnih mož, ki so pomirili in po možnosti zabranili napad — bila bi gotovo tekla bratska kri in potem bi bile sledile žalostne posledice, na katerih bi bile trpele tudi eventualne nedolžne družine.

In kedo bi bil kriv na tem klanju med brati? Krivi so bili izzivalci, a trpeli bi bili oboji! Ker se nam je sporočilo, da je bil dotičnik, ki je izzval ves ta hrupni prizor, strogo posvarjen po pametnih domačih in ker se nam je zagotovilo, da se nikdar več ne dogodi v omenjenem lokalu kaj sličnega, smo opustili podrobnejši opis in imenovanje gostilne. Mi apeliramo na vse ljudstvo brez razlike političnega mišjenja naj ne žalijo mestnih Slovencev, pa da so ti zadnji rojeni kjer si bodi. Mi moramo posnemati naše sosedu, ki imenjuje vse Italijane svoje brate.

Neradi smo spregovorili o tej neprijetni stvari in nadajamo se, da nam tega ne bo treba več.

Nezavedneži, omamljeni in zavedeni po naših nasprotnikih v grdo sovražstvo proti ljudem svoje krvi, pa naj si zapomnijo, da je ni grše stvari, nego če brat žali krvnega brata. Vsem se laglje odpušča — tudi razbojnikom in morilcem — nego izdajcam in skruniteljem svoje lastne krvi!

Ne slikajte vruga! Iz delavskih krogov smo prejeli: Med nekaterimi členi „Delavskega podpornega društva“ se je razširila vest, da treba napeti vse moči v to, da se imenovano društvo reši pred nekimi namišljenim sovražnikom. Namišljenim, pra-

vimo, kajti — vruga, ki ga slikajo nekateri zgoraj omenjeni može — tega vruga ni in ga tudi ni treba slikati!

Mi, ki to pišemo, nismo nič manje narodni od onih naših tovarišev, ki si domišljajo te prazne strahove. Ko bi našemu društvu pretila kaka nevarnost v narodnem pogledu, bi bili mi med prvimi, ki bi se postavili v bran za to naše delavsko ognjišče.

Ker pa, kakor rečeno, ne preti našemu društvu nikaka nevarnost, prosimo, naj se ne razburja duhove — brez vsake potrebe.

Mi nimamo strahu pred socijalisti. To smo pokazali že v prejšnjih letih, ko smo volili v odbor po enega in tudi po dva uneta socijalno-demokrata. Je-li radi omenjenih dveh, ki sta oba vneta člena socijalno-demokratske stranke, trpelo naše društvo v narodnem pogledu? Mi pravimo in tudi dokazujemo, da ne.

Kakor delavci simpatizujemo s socijalistično stranko v kolikor se ista poteza za interese delavstva. V takih slučajih smo vedno pripravljeno pomagati socijalistom. Smo-li radi tega postali odpadniki od naših narodnih idealov? Mi menimo, da ne — kajti, ako se nam šteje to naše nastopanje v danih konkretnih slučajih v zlo, potem se mora obsojati tudi naše voditeljje, ki so se tudi pridružili socijalni demokraciji v stvari obče, direktne in tajne volilne pravice! Tako daleč pa menda ne pojdejo oni naši bratje, ki so na tako neroden način začeli volilni boj v „Del. podp. društvu“.

Mi želimo, naj bo odbor slehernega našega društva v sposobnih rokah: naj bo sestavljen iz najboljših členov — z eno besedo: odbori naj bodo cvet slehernega društva. Mi poznamo delovanje raznih odborov in tudi onega „Delavskega podpornega društva“; zato pravimo z mirno vestjo: dokler odbori pošteni in vestno opravljajo svoje odborniške dolžnosti, ni treba, da se udje vznemirjajo z nepremišljenimi bajkami.

Delavska društva, med nami rečeno, potrebujejo v svojih odborih, zraven uavadnih, tudi inteligentnejših moči, ako hočejo, da se poslovanje vrši redno. Zato bomo podpirali onो stranko, ki postavi zmogljivejše kandidate za prihodnji odbor imenovanega društva. Tako store gotovo vsi pametni člani. Agitacija pa naj bo dostojna zrelih mož in ne žaljiva — ker to zadnje ni lepo in je vselej na škodo društva.

Korist členov in čast društva nam bodita vedno pred očmi — in ne osebno-sti! Pa brez zamere!

Narodni kolek „Družbe sv. Cirila in Metodija“ v Ljubljani bodo odslej rabila tudi ameriška slov. društva. „Slov. podp. društvo sv. Jožefa v Brooklynu“ bo prvo, ki zatrži z njim na svoji veselici meseca aprila. Naročilo ga je po zastopniku ameriških Slovencev, g. Antonu Trstenjaku, kontrolorju mestne hranilnice ljubljanske. Ko beležimo ta narodni čin svojih ameriških rojakov, želimo, da bi bil v spodbudo vsem onim društvom v naši ožji domovini, ki našega narodnega koleka ne rabijo. V tem navedenem veseljem pojavu se zopet prepričujemo, kako nam prednjači Amerika in sicer v vsakem obziru: v socijalnem in narodnem. Kolikrat in kako prepričevalno smo že na pr. klicali slovenska društva v domovini na narodni kolek in kazali ob tem na brate Čelce. A to bolj ali manje zastoj — sedaj pa prihajajo Amerikani, da-si jih se klicali nismo. Zato živete naše zavedne sestre in živeli naši zavedni bratje tam za oceanom!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija. **Za olepšanje** trgu S. Giovanni je dovolila mestna delegacija 4000 kron.

Najden je bil zlat prstan. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v našem uredništvu.

Porotno sodišče. Na bodočem zasedanju tukajšnjega porotnega sodišča, ki prične dne 16. t. m., bodo predsedovali predsednik deželnega sodišča Urbančič, podpredsednik deželnega sodišča vit. Nadamlenzki in deželnega sodišča svetovalec Pederzoli.

Osumljen. 20-letni Anton R., doma iz Gorice, je bil aretovan včeraj predpoludne na Corsu, ker je osumljen, da je nekemu Rudolfa Cinfani ukradl srebrno uro in več perila, v skupni vrednosti 38 kron.

Pretep mej cigani. Predsinočnjim so se iz ničevega razloga sprli cigane 38-letni Mihael, 15-letni Matej, 25-letni Josip in 42-letni Pavel, ki imajo vsi priimek Hudorovič ter stanujejo v hiši št. 184 v Rocolu. Razpor je šel tako daleč, da so se slednjič stopli, in sicer so bili vsi trije proti poslednjemu. Ta, namreč Pavel, je dobil tri precejšnje rane na

glavo in je šel na zdravniško postajo, a oni trije so bili včeraj predpoludne aretovani.

Poskus samomora. 32-letna lahkoživka Eliza P., stanujoča v neki hiši v ulici sv. Filipa, je včeraj predpoludne v pijanosti skočila na ulico z okna II. nadstropja hiše, v kateri stanuje. Mimoidoči so jo pobrali ter jo prenesli na postrežniško postajo Treves, odkjer so jo z nosilnico prenesli v mestno bolnišnico. Zdravniki so konstatovali, da si ni prizadela nič hudega.

Škrata izide danes 14. številka, ki prinese zopet več krasnih izvornih podob. Ker ne morejo propadli cikorijski kandidati, Mauroner in compagnia bella pozabiti svojega poraza, zato se „Škratov“ kronist zopet bavi z njimi ter prinaša njihove razgovore po končanem volitvah s primernimi ilustracijami. Na prvi strani lista je podoba: „Prva seja mestnega sveta tržaškega“, potem imenitna podoba „Predigra volilne reforme krajskega deželnega zbora“. „Plemenito maščevanje propadlega kandidata Mauronerja“ in „Cvetna nedelja v Algecirasu“, kjer so se končno vendar le diplomati zedinili glede marške banke in policije, in končno ciklus podob „Kmet v gledališču“. Razun tega prinese „Škrat“ še drugo šaljivo berilo. Naj si torej vsak pravdočasno kupi „Škrata“, kajti zadnje nedeljo ga ni bilo že o poludne dobiti v nobeni tržaški tobakarni. „Škrat“ stane le 10 stotink.

Prizivna komisija za osebno dohodarino za Goričansko in Gradiščansko. 3. t. m. se je zaključilo zasedanje prizivne komisije za osebno dohodarino za deželo Goriško-Gradiščansko.

Na zaključku se je predsednik zahvalil za uspešno sodelovanje komisije na razpravah in za složno postopanje njenih členov.

Deželni poslanec gospod odvetnik vitez plem. Camillo Egger in gospod Angel Casagrande sta izrazila tudi v imenu drugih členov predsedniku zahvalo za veliko prijaznost, stvarnost in nepristranost na vodstvu razprav.

Kotodar in vreme. Današ: Herman; Radi-voj: Stanisava. — Jutri: Albert, škof; Viljenica. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 10° Cel-sius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

„Materin blagoslov“ ali „Nova Chon-chon“. igro s petjem v 5 dejanjih priredi „Dramatično društvo“ jutri, v nedeljo, 8. t. m. Opozarjamo p. n. občinstvo, da so lože v prodaji še danes. Kdor si hoče kako kupiti, naj se oglasi še danes od 2.—4. ure popoldne v veži „Narodnega doma“. Priporočamo slavnemu občinstvu, da se udeleži predstave polnoštevilno, ker so s to predstavo združeni jako veliki stroški, a „Dramatično društvo“ se jih ni strasil, hoteč p. n. občinstvu nuditi nekaj lepega, kar se tiče igre in pevskih točk, ki jih je uglašbil deloma tudi g. Vogrič.

„Svetoivanski tamburaški in pevski zbor“ ponovi svoj prvi koncert 25. minolega meseca na velikonočni ponedeljek dne 16. aprila.

Društvo „Ljudski oder“ je imelo v soboto dne 31. marca svoj prvi redni občni zbor.

Iz poročila odbora je razvidno, da je društvo v teku enega leta storilo toliko, kolikor so mu sploh dopedšale razmere in moči.

Društvo je ustanovilo svojo knjižnico, ki jo sestavljajo zbrane slovenske knjige raznih domačih in tujih pisateljev. Knjižnica je imela 800 čitateljev, dočim je v čitalnico, ki je preskrbljena z jako lepimi številom raznih časnikov in znanstvenih revij, obiskalo preko 5000 rednih obiskovalcev.

Priredilo je društvo 15 predavanj raznih strok, na katerih je bilo 2500 poslušalcev, ter eno dramatično predstavo. Tri predavanja je moralo suspendirati radi nepredvidnih vzrokov.

Ako pomislimo na težave, ki jih je imelo društvo z iskanjem predavateljev, ter na razmere, s katerih se je to potrebno društvo ustanovilo, moramo priznati, da je dosedanji odbor jako dobro deloval.

V novi odbor so bili voljeni sledeči: Jernejčič Anton, predsednik; Furlan Anton, Gogola Vincenc, Gruđen Fran, Makuc Ivan, Petean Josip, Potočnik Fran, Regent Ivan in Sešek Fran, odborniki; Može Rudolf, Škrbic Jaka in Vaupotič Anton v pregledovalni odsek.

Da pa se bo v bodoče zamoglo več delovati na izobraževalnem polju, in ako se hoče, da bo imel novi odbor veselje do dela, je potrebno, da se tudi tržaški Slovenci nekoliko več brigajo za izobražbo nego se do sedaj. Člen društva.

Književnost in umetnost

„Na razsvitu“. Ruske studije. Bogomil V o s n j a k. — Ljubljana 1906, založil L. Schwentner, 386 strani z malim imenikom in kazalom.

Dandanes je na Ruskem še mnogo ljudij, ki so Oblomovu več ali manj podobni. Pa drugod jih ni? Obzalujem, da nimam časti poznati znancev in prijateljev pisca teh „ruskih studij“, sicer bi mu imenom navšteval — naravno ne na tem mestu — Oblomova A., Oblomova B. itd. in potem bi se zadnjega predstavil: samega sebe kakor Oblomova Z. — A ti le smo vsi Vaši sorojaki, ki imamo v sebi le slovansko krv in niti kaplje ruske. Seveda moram rabiti besedo krv le v prenešenem pomenu: saj Rusi (po mnenju g. pisca) niso več slovanske krvi, so že prevec pomešani s Fini, Mordvini, Mongoli; — in dalje citiramo doslovno: „Zapadni Slovani, Čehi in Slovenci niso pravi Slovani, potujčili so se, slovansko le govorijo, prav-zaprav so pa Nemci!“ Torej končno ostajajo vsi drugi narodi še kakor stara plemena: Slovanov ni več, le jezik se je ohranil! — Na to vprašanje si naš pisec ne upa dati točnega odgovora, in mi ugiblamo: Morda ni v slovanski naravi tega daru, kakor Angležih, Amerikanih, da se ohranjajo, — da ostajamo bližje našega domovja. Naši sosedje Nemci, ti so sploh se stari Bojoti in Bajuvari, kaj ne? Samo da na mesto prvotimenovanih danes živo klijje steblo Libušinih potomcev „narod česki“. — Današnji Andres Athenajoi so najbrže neposredni potomci Demostena in Sofokla! Svoječasno kulturno tako ugledni Etruski so se ohranili do današnjih dni, kaj ne, v Firenci in Sieni? Nekdanja keltiška Galija je danes romanska; koliko romaške krvi potomcev Romula in Rema se pretaka v lahkoživnem nadarjenem francoskem narodu? Stavimo si tudi tu, mutatis mutandis, vprašanje: „Kdo izmed današnjih „Slovanov je najbolj podoben družini Igorjevi „in Svetopolkovi?“

„Ruski narod ne pozna onega čuvstva „plemenske superijornosti, ki je lasten drugim „narodom“ — hm! res idilično bratski je Rus, ki čuti v sebi superijornost nad Židom! Evo Vam paralelo k vskliku, „kako postopajo „svobodomiselnih liberalni Američani z zamorci!“

Čemu pa skušamo reševati tako vestranska vprašanja? Prepuščajmo to rajje drugim; morda se jim posreči rešiti tako etnološko-sociološko-narodno-gospodarstveno-zgodovinsko-diplomatična vprašanja. Na vsa ta polja se ne upamo; svarja nas primer, da se tu pa tam tudi lahko nekaj ne posreči popolnoma. Iskrenim sočutjem čitamo kaka neprilika je čakala našega potnika v trenutku, ko je hotel zapustiti Rusijo. — Isto se je dogodilo piscu „Ben Hur“-ja in poslanecu K. Le ta je še v dobrem spominu kakor poročevalec z rusko-japonskega bojišča lista „Narodni politika“. Tu omenjam le, da je v Harbinu pogrešal češke knedlike, Neprijetno je seveda, da je izpostavljen vsakdo takim formalnostim na ruski meji, kakor je ona s potnim listom. Ima pač vsaka dežela na okroglem svetu svoje posebnosti.

Prišel je zadnjič Mac Oblomov, rodom iz New-Yorka, v Berlin z namenom, da se tamkaj oženi. Moral je odložiti svaatbo, ker je pozabil doma — rodni list. — Kdo mu ne bi verjel, da je bil porojen? Ali „površnež“ (Amerikanec n. b.) je moral čakati, dokler mu ga niso doposlali. Medene tedne je prebil isti v Petrogradu. Na povratnem potu ga niso pustili takoj črez mejo, češ, da se ni odjavil pri „policmeisteru“ za pot za granico; čakal je in dočakal. — Zdi se pa, da ga je zasledovala čudna usoda. Pripetilo se mu je v svobodni Avstriji, da na poti skozi Bosno niso umeli njegovega angleškega potnega lista — saj tam je tudi potreben potni list, na kar opozarjamo našega pisca, ako bi on kedaj imel namen obelodaniti slično opisanje o potovanju v Bosno, morda naslovljeno „na Zatonu“, scilicet Slovanstva.

Še eno neprijetnost našega „površnega“ Američana. — Al vam ni fotografiral trdnjavo na naši meji? Posledice si lahko sami predstavite.

„Rus sploh nima menda mnogo čuta za „zgodovinske tradicije in preteklost, kar ni „simpatična črta“ — Hm, hm! Torej me je pred nekaj dnevi slabo obvestil prijatelj, ki mi je pisal s svojega potovanja, da se v mestu, v katerem ravnokar biva, vrste cerkve in spomeniki! Ali ne! saj imam nešteto razglednic spomenikov v svoji zbirk, in pred kratkim čital sem neke o nekem spomeniku v proslavo prvega tisočletja ruske države;

kje je pač to bilo? Da, na strani 66. iste knjige, in sedaj čitam že na strani 68. Torej zopet spomenik ene obletnice, namreč ta na strani 66., o katerem nisem ničesar vedel. — Tudi se ni čuditi, koliko je teh vednih obletnic na Ruskem. Kdo ve za vse? Danes porod, jutri krst, pozajutnjem zaroka, poroka, kronanje, smrt carja (Obolomova I., II., III. itd.). Potem zopet obletnica bitke, srečnega dovršenja mirovne konference, sklenjenega miru; ob vsaki teh prilik se morajo vsi vdeleženci fotografirati. Kako je kakšenkrat obložena „Njiva“, da, uže nadajelo mnoge, pamjatniki, fotografiji!

Zakaj sem uvodoma govoril o nekem dnevniku? Opozorja me na to tu pa tam slog, v katerem so pisane naše „ruske studije“: „Govorili smo o vojski, setvi in žetvi, o preselevanju in davkih. — Vsaka kmetija ima 5 desetini mirske zemlje, kar je malo, kajti zemlja je zelo nerodovitna. Starosta je naju pogostil s črnim kruhom in soljo ter s čajem“ . . . .

„ . . . . vprašal sem gospodarja, ali je mir, t. j. ruska občina, v škodo ali korist. Bil je odločen nasprotnik mira. Sinovi so bili prav krepki, umni in lepi ljudje . . . . z menoj se je vozil upravitelj posestva. Razgovarjala sva se o poljedelstvu. Priroda je tu na severu ne mati, ampak „mačeha“ . . . .

Ni pa nam odgovora na naša vprašanja, kaj mislijo vaščani o setvi in žetvi, o preselevanju in davkih, ni zakaj je bil gospodar odločen nasprotnik mira, ni kake nazore je razvijal upravitelj posestva o poljedelstvu.

„ . . . . Zvečer sem se poslovil od „vrlo simpatičnega gospoda Š. prav srčno mi se zahvaljujoč za veliko prijaznost“. Zares? Kdo bi si to zamislil? . . . . In slično se jaz zahvaljujem cenjenemu čitatelju, ki je potrpežljivo prečital do konca te le vrstice; pristavljam na koncu teh vrstic še točko in še podpis:

Obolomov-t.

Brzjojavne vesti.
Ogrska kriza — rešena.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Fran Košut in grof Julij Andrassy ta danes zjutraj dospela semkaj. Kakor se govori, se bo ob 9. in pol uri predpoludne v palači ogrskega ministerstva vršila konferenca, katere se udeležijo ministrski predsednik baron Fejervary, grof Andrassy, Fran Košut in Geza Polonyi. Košut in grof Andrassy bosta vsprejeta pri cesarju kmalo popoldne. Danes zvečer se pričakuje tukaj predsednika upravnega sodišča, dr. Weckerle. V koalicijskih krogih se govori, da postane Weckerle bodoči ministrski predsednik.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Dispozicija glede konference se je v toliko spremenila, da je ministrski predsednik baron Fejervary prišel danes ob 10. uri predpoludne v hotel „Bristol“ ter se podal k Franu Košutu, kjer je imel s tem, z grofom Andrassy-jem in Gezom Polonyi-jem razgovor.

BUDIMPEŠTA 6. Konferenca ministrskega predsednika barona Fejervary-ja z grofom Andrassy-jem, Košutom in Polonyi-jem je trajala dve uri. Govori se, da je imela konferenca ugoden vspeh, tako, da utegne kmalo končati kriza. Fejervary se je podal k cesarju poročat, nakar se prijavi grofu Andrassy-ju in Košutu, kedaj da ju vsprejme cesar.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Ministrski predsednik baron Fejervary je popoldne, potem ko je bil pri cesarju v avdijenci, prišel v hotel „Bristol“. Takaj se je vršilo posvetovanje, katerega so se udeležili baron Fejervary, Fran Košut, grof Julij Andrassy, Polonyi in grof Teodor Bathanyi. Posvetovanje je trajalo še ob 3. in pol uri.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Na pogajanjih med ministrskim predsednikom baronom Fejervary-jem in voditelji koalicijske je prišlo do popolnega sporazumljenja. Aleksander Weckerle je brzjojavno poročal za jutri na avdijenco, da vsprejme svojo designacijo kakor bodoči ministrski predsednik.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Po 3. uri in pol je bilo končano posvetovanje med ministrskim predsednikom baronom Fejervary-jem in zastopniki koalicije. Na konferenci se je doseglo popolno sporazumljenje o vseh točkah, ki so bile pi-

smeno formulirane. Avdijenca Košuta in grofa Andrassy-ja, ki bosta skupno vsprejeta od cesarja, je določena na 4. uro in pol. Avdijenca je pa le formalne naravi. Predsednik takajšnjega upravnega sodišča, dr. Aleksander Weckerle je brzjojavnim potom pozvan na Dunaj, kjer bo jutri ob 11. uri predpoludne vsprejet od cesarja v avdijenci, kjer vsprejme designacijo kakor bodoči ministrski predsednik.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Cesar je danes popoldne vsprejel v avdijenci grofa Julija Andrassy-ja in Frana Košuta, ki sta prišla na Dunaj kakor zastopnika vodilnega odbora koalicije. O temeljnih načelih vlade, ki se ima osnovati, se je najprej razpravljalo z ministrskim predsednikom ter se jih določilo, nakar jih je cesar vsprejel. Vsled tega sta imenovanje novega ministrskega predsednika in razpis novih volitev zagotovljena. Avdijenca Andrassy-ja in Košuta pri cesarju je trajala trideset ur. Cesar je zastopnika koalicije vsprejel milostno. Po avdijenci sta se oba zastopnika podala v ogrsko ministerstvo, kjer sta imela razgovor s Fejervary-jem.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Predsednik upravnega sodišča dr. Aleksander Weckerle dospe danes ob 9. uri zvečer na Dunaj. Vodilni može koalicije so bili od početka pogajanj za rešitev krize vedno z Weckerlem v stiki, ki je bil obveščen o temeljnih sklenjenih dogovorih ter o posamičnih fazah pogajanj. Na tej podlagi je bil potem predsednik upravnega sodišča predložen cesarju, da izvede program.

BUDIMPEŠTA 6. „Ogrski biro“ poroča z Dunaja: Košut je izjavil zastopnikom novinarstva, da so nadaljni koraki pridržani bodočemu ministrskemu predsedniku, zato ne more o tem podati nikake izjave. Govori se pa v takajšnjih koalicijskih krogih, da se bo vsa akcija vršila tako naglo, da objavi morda že nedeljska številka uradnega lista imenovanje novega ministrskega predsednika in sočasno razpisanje novih volitev. Dr. Weckerle utegne že v prvih dneh bodočega tedna poročati cesarju ter mu predlagati, kako naj se spolni posamezne resorte. Tukaj bivajoči člani koalicije se še danes sestanejo z Weckerlem ter odpotujejo najbrž jutri zvečer v Budimpešto.

Pogoji krone.
BUDIMPEŠTA 6. Pogoji, ki jih je stavila krona, so, glasom neke vesti „Magyar Hirlapa“, nastopni: Vojska vprašanja se za sedaj izločijo. V vprašanjih notranje politike bo imela nova vlada popolnoma svobodne roke. Dogovori v gospodarskih vprašanjih se prepuste popolnoma obema parlamentoma, in ako bi ne bilo možno priti do sporazuma, se ima ohraniti gospodarsko skupnost z Avstrijo do leta 1917. Dovolj se državne potreščine, to je budget, normalni kontigent rekrutov in neizogibno večjo potrebo vojske. Ratificirajo se trgovske pogodbe in nova carinska tarifa. Izvede se zakon o splošni volilni pravici, potem se ima parlament razpustiti in takoj razpisati nove volitve. Nadalje želi cesar, da bi v novem ministerstvu vsprejela listinici grof Albert Apponyi in grof Julij Andrassy. Glasom nekega družnega vira se je na mirovni pogodjih slo tudi za to, da bi novoimenovani državni uradniki, ki naj bi sedaj prepustili svoja mesta svojim prednikom, dobili primerno odškodnino; in tudi o tem je prišlo do sporazuma.

Novi reški guverner.
BUDIMPEŠTA 6. Uradni list je objavil cesarjevo lastnorčno pismo, s katerim je grof Julij Karolyi imenovan guvernerjem na Reki.

General jezuitov na smrt bolan.
KOLIN 6. Kakor poroča list „Koln. Zeitung“ iz Rima, je nevarno obolev general jezuitov, pater Martin. Prevideli so ga s svetotajstvi.

Morilci Redvan paše obsojeni na smrt.
CARIGRAD 6. Morilci Redvan paše so obsojeni na smrt. Turški listi pravijo, da so imeli morilci še druge zločinske namene.

Glavar roparjev aretovan.
CIRIH 6. V terek je z dunajskim brzovlakom dospel semkaj neki mlad Rus. Ker je pa vsled neizmerno zavžitega konjaka silno razgrajal, so ga odvedli v blaznico. Prtljago Rusa in tudi listnico, napolnjeno z ruskimi bankovci, je spravila policija. Ko se je Rus streznil, so ga odvedli na policijski urad. Tukaj je glasom policijskega poročila skesano izpovedal, da je on glavar devetnajstoročice, ki je dne 20. marca oropala moskovsko kreditno

družbo, ter je podrobno pripovedoval o znamenem dogodku. Doslej se ruskim policijstom ni še posrečilo najti sokrivce, čeravno so na njih glave razpisane velike nagrade. Rus, aretovan v Cirihi, bo najbrž izročen Rusiji.

Sestanek italijanske in angleške kraljeve dvojice.
RIM 6. Prihodnji teden se podata kralj in kraljica v Neapelj, kjer se sestaneja z angleško kraljevo dvojico, ki dospe tjakaj na jahti „Victoria and Albert“.

Deželni predsednik koroški na Dunaju.
DUNAJ 6. Deželni predsednik koroški, baron Hein, je danes dospel semkaj iz Celovca.

Štrajk v premogovnikih severne Francije.
LENS 6. V vseh premogovnikih počiva delo skoraj popolnoma, le v Bruayu nadaljujejo delo. Noč je minola mirno.

LENS 6. Delegatje rudarjev v treh premogovnih okrajih Aucin, Nord in Pas de Calais so se danes pod predsedstvom posl. Balsy-ja sestali v kongres, ter sklenili vstrajati pri zahtevah rudarjev.

Francoski senat.
PARIZ 6. Senat je pričel danes generalno debato o budgetu. Senator Rion je protestiral proti neprestanemu naraščanju stroškov.

Knez Bülow.
BEROLIN 6. Knez Bülow je dobro prespal noč in je pri polni zavesti. Zdravniki so z njegovim stanjem zadovoljni.

Dogodki na Ruskem.
PETROGRAD 6. — Izdajanje dnevnika „Molva“, ki izhaja na mesto pred nekaj dnevi ustavljenega „Rusa“, je bilo v minoli noči na ukaz državnega pravdnika istotako ustavljeno.

Orožje ženo, in sicer najverneje proti raznovrstnim boleznim, ki pretijo rodbinam, je vsestransko pohvaljen FELLERJEV rastlinski — esenčni — Fluid z znamko ELSA-FLUID, ki hitro in gotovo deluje proti bolečinam v hrbtu, v žilnih in žilah, pri slabosti, utrujenosti, srčnemu utripanju, šumenju v ušesih, pri slabih očeh, bolečinah v prsni in členkih. 12 malih in 6 dvojnih steklenic pošilja za 5 kron poštne prosto edini izdelovatelj E. V. FELLER v Stubici, Plzin trg št. 202 (Hrvaška).

Trgovina.
Borza poročila dne 6. aprila.
Tržaška borza.
Napoleon K 19.14—19.16, angleške lire K — do —, London kratek termin K 240.0—240.00, Francija K 95.70—95.85, Italija K 95.65—95.85, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.35—117.55, nemški bankovci K —, avstrijska e notna renta K 99.80—1 0.10, ogrska krona renta K 94.70—94.95, italijanska renta K —, kreditne akcije K 674.—— 676.—, državne železnice K 677.— 679.—, Lombardi K 126.50 128.50 Lloydove akcije K 700.— 710.— Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 483.—, Bodenredit 1890 K 302.— 310.—, Bodenredit 1889 K 302.— 310.—, Turške K 159.50 do 1 2.50 Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. pop.

Državni dolg v papirju	100.80	101.—
„ „ „ srebru	100.85	101.—
Avstrijska renta v zlatu	117.60	117.80
„ „ „ v kronah	99.95	100.—
Avstr. investicijska renta 3 1/2%	90.70	91.—
Ogrska renta v zlatu 4 1/2%	112.95	112.50
„ „ „ kronah 4 1/2%	95.05	96.50
„ „ „ 3 1/2%	86.10	86.60
Akcije nacionalne banke	1636.00	1636.50
Kreditne akcije	677.50	672.50
London, 10 Lstr.	240.35	240.25
100 državnih mark	117.40	117.35
20 mark	23.45	23.44
20 frankov	19.11 1/2	19.14
100 ital. lir	95.75 1/2	95.70
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza
Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 99.1 1/2, italijanska renta 105.30, španski exterieur 94.20, akcije otomanske banke 647. — Menjice na London 251.15.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombarde — unificirana turška renta 93.35 avstrijska zlata renta 98.50, ogrska 4% zlata renta 96.80, Länderbank —, turške srečke 143.50, parizka banka 15.79, italijanske meridijske akcije —, akcije Rio Tinto 16.93 Mlačna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 90 1/2, srebru 30 1/2, Lombardi 5 1/2, španska renta 94 1/2, italijanska renta 104 1/2, tržni diskont 3 —, menjice na Dunaju — Stalna.

Tržna poročila 6. aprila.
Budimpešta. Pšenica za april K 16.58 do K 16.60, rž za april K 13.42 do 13.44, ves za april K 15.75 do 15.80 kuruza za maj K 13.42 do K 13.44. Pšenica: ponudbe dobre, povpraševanje živahnejše, tendenca mirna. — Prodaja: 45.000 meterskih svotov, nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 47.25, za julij 47.50.

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2 Sb Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.50, za julij 15.50, za maj-avgust 15.75, za julij-avgust 15.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.90, za maj 24.90 za maj-avgust 23.55, za julij-avgust 23.25 (stalno). — M ka za tekoči mesec 30.30, za maj 30.40, za maj-avgust 30.15, julij-avgust 30.55 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 56.75, za maj 57.— za maj-avgust 57.25, za sept.-dec. 58.25 (mlačno). — Spirit za tekoči mesec 39 1/2, za maj 40.—, za maj-avgust 40.—, za septemb.-dec. 36 1/2 (mirno). — Sladkor surov 88° uso nov 22.— 22 1/2, (mirno) bei za tekoči mesec 25 1/2, za maj 25 1/2, za maj-avgust 26 1/2, za oktober januar 27 1/2, (stalno), rafiniran 56.50—57.—. — Vreme: lepo.

Tujci v hotelu „Balkan“.

Na novo so došli dne 6. aprila:
David Koln, čovarnar, BRNO; Pavla Berbuč s sestrami, SLAVKOVO; Tereza pl Petrovič s hčerko, zasebnica, CERNELICA; Ivan Mozečič, stavbenik, GORICA; Ernest Baumgarner, troyev, JUDENBURG; Josip Jakopič, trg vec LJUBLJANA; Leon Severits, kontrol. ogr. žel., BUDIMPEŠTA; Robert Hoffmann, kontrol. ogr. žel., BUDIMPEŠTA; Hermia Singer, urad. sopraga, TRST; Fran St obl, c. k. pošni blagajnik, DUNAJ; Ivan Wiederwohl, kontrolor, LJUBLJANA; Rafael Battino, trgovec, PARIZ, Dimitrij Toderoff, profesor, SOFJA.

Osebnii kredit za uradnike
častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgo-trajnim povračilom posojila na osebni kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplingerstrasse 25.

MALI OGLASI.
Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. — Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pisemno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen. Če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natančna na četu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko preračuna, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDATEK“ „Edinosti“.

Na vprašanja polom pisem bo dajal „INSERATNI ODDATEK“ informacije edino le, če bo pismu priložena znamka za odgovor.

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva
ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželni sodiščen). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Luigi Trevisan, Trst, razpošilja kavo, riž, olje.

Kislo zelje repa s Kranjske, je v vseh letih njih dobah v zalogi Josipa Doličič, ulica Sorgente 7, telefon 1465. (27)

je najbolje voščilo za čevlje. Prašajte po rjem v vseh prodajalnicah. Tovarna V. Pippan — Trst — ul. Carpison št. 2. 236)

Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsa korunjno popravila kakoršne si budi ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

„Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furiansko in brisko. Ivrstna kukinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

se odda 2 sobi, sobica in kuhinja, 24 kron na mesec. Naslov pri „Edinosti“. 391

lepo sobo in kuhinjo v bližini ulice sv. Antona, Corso, I ali II. nadstropje. — Pleska (Krojačnica Wenitzky) ul. S. Antonio 2.

za prodajalno mladega „poltežaka“, vseščega italijanskega jezika. — Jakob Klemenc, ulica S. Antonio. 397

daje pouk v slovenščini in nemščini. Več pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 38)

ena hiša na eno nadstropje z 8 prostori, vodo, plinom, na lepem kraju in lepim razgledom, saldo cena K 6000; druga nova enonadstropna hiša s 4 stanovanji po: kuhinjo in 1 sobo, saldo cena K 5000; ena mala nova hišica s 4 prostori, vrtom, vodo, saldo cena K 2000; en lep stavbiški svet, 100 klf., obdajan in z železje, ogrujen, z železnimi vratmi, vodnjakom, krasna lega, za dvorec pripraven, saldo cena K 2000. — Razven tega mnogo drugih novih in starih hiš in stavbišč. Naslov: Gostilna Trošt, (nad rojansko cerkvijo) celj (17 knji) je na prodaj (257)

Conversations Lexikon je na prodaj po jako nizki ceni; obrniti se na „Inseratni oddelek“ „Edinosti“. (257)

Vsak dan sveža jajca
kakor tudi prve vrste
štajerske perutnine in divjačine

Karl Kumar Trst, ul. delle Acque 20
Podpisani priporočajo sl. občinstvu svojo
zalogo dalmatinskega vina
nahajajočo se
v ulici Torre bianca št. 45
in gostilne
ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71
v katerih toči dalmatinska vina najboljše vrste
Ante Dvornik
trgovec z vinom.

Tovarna pohištva Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Izpostavljen cenik brezplačno in franke

Francesco Slovinsky

železninar

TRST — ulica Torrente 45 — TRST

Izbera železnine za savbinsko uporabo.

SPECIJALITETA:

Izdelice lastnega izdelka, štedilna ognjišča in železne peči.

Ivanka Doreghini

TRST. — Ul. Madonnina št. 8.

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik, zreal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

FILIP IVANIŠEVIĆ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Torre bianca 11 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“ ulica Zudecche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste

Ženski plašči, manteline

Jopiči, Suknje, Krila in obleke

Cene nizke

Giorgio Jess

fu Giorgio

ulica Barriera vecchia št. 15

GORISKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospodarska ulica št. 7., II. nadst.

v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbe po 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov 1781 z deleži K — 113.382. — Hranilne vloge 1.554.989.13. — Posojila 1.570.810.39. — Vrednost hiš 110.675. — (v renici so vredne več). — Rezervni zalog 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. Telefon št. 79.

Akviziterje

sprejema pod jako ugodnimi pogoji banka „Slavija“

Tozadavne ponudbe pošiljati je

Generalnemu zastopniku banke „Slavije“ v Ljubljani

DROGERIJA Josip Zigon

ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, čopičev, pokosti parafumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrazlo pripravljene sirupa tamarindo, malinovca itd. itd.

Alla città di Trieste

ulica Torrente TRST

prodajalnica izgotovljenih oblek

z lastno krojačnico.

Priporoča se cenjenim odjemalcem radi konkurenčnih cen in radi točno izvršenega dela izkušnega krojača.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stojiča pod pokroviteljstvom slob. in kralj. m. sta Z. greb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst CORSO šte. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Vsi pozor!

V dobroznami trgovini izgotovljenih oblek v ulici Arcata št. 1 se nahaja za bližajoče se Velikonočne praznike

velika partija obleke za moške, dečke in otroke

kakor tudi

velik izbor črnega in barvanega blaga najzadnejše novosti.

Ob cka se izvrši z največjo natančnostjo in po tovarniških cenah.

Za mnogobrojen obisk se priporoča udani

VIKTOR PISKUR

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih priložnostno delo vse do doma — Ni treba znati n. čes. jezika. — Škodi nič in blago prodamo mi.

Družba pletilnih strojev za domače delavce

Thomas H. Whittick & Co.

PRAGA, Petrske náměstí 7-156 — TRST, ulica Campanile 13-15

Grand hotel „Union“ v Ljubljani.

Kad 100 sob.

Komfort prve vrste.

Authorised School of Languages

učni moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega materiniga jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačna pojasnila daje autorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

POPOLEN IN BOGAT IZBOR

oblek, sukenj, ulstrov, površnikov, ranglan, kostumov in kožuhov

po izredno ugodnih cenah

v velikem skladišču

ALL' UNIVERSO

trg Carlo Glodoni šte. 1

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Piazza Caserma šte. 3, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4 %.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejene varnostne celice za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Polna hranilnični račun \$16.004.

Nova prodajalnica klobukov

David Osmo

v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene.

Tovarna cementnih plošč

ARISTIDE GUALCO

TRST, ulica S. Servolo 2.

Velika zaloga dobro vlezanih cementnih plošč vseh velikostij vrst in barv.

Tovarna in zaloga cementnih cevij

Blago trpežno. — Brez konkurenčne cene.

Na željo se stavijo v delo plošče solidno in po ceni od izurjenih lastnih delavcev.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Aequodotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridržano

mehanično delavnico

Sprejema vpletavo električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, stroje, kakor tudi meh. in elek. dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dimničnih motorjev in precizne svetilke kakoršnega si bodi sistema.

Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

Pojdite vsi v

trgovino z obuvalom

GIACOMO GIACOZ

Piazza Rosario št. 5 (nasproti cerkve sv. Petra)

Zaloga obuval izdelanih v lastni delavnici, za otroke, ženske in moške. Sprejema naročila po meri po takih cenah, da se ne boji tekmovanja

ulica Arcata 9 — vogal ulice del Sapore

Velika zaloga

dovršeni oblek

za

moške, dečke in otroke.

Specijalitet

finih črnih oblek.

VELIKA IZBERA

delavskih hlač . . . . . K 2.40

extra-močne vrste . . . . . 4. —

Pazite na točnost naslova

Francesco Kalasch

ulica Arcata 9 — vogal ul. del Sapore

ulica Arcata 9, vogal ulice del Sapore

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell' Aequo št. 6. (nasproti Kofe Centrali).

Velik izbor francoskega šampanjca, peničih dezertov, italijanskih in avstro-ogrskih vin, Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Kava, konjak, razna žganja ter posebni prstni trojničevci, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Kava pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franco. — Razprodaja od pol litra naprej.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vlezane (Lager)

pive

v sodčkah in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja slovenskega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386 80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159 57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s veskosi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občinske namene.